

Dr. Palágyi Tivadar*

KÜLFÖLDI HÍREK AZ IPARJOGVÉDELEM TERÜLETÉRŐL

Amerikai Egyesült Államok

A) Az Amerikai Egyesült Államok Szabadalmi és Védjegyhivatala 2006. augusztus 24-én öt éves stratégiai tervet publikált, amely a szabadalmi és a védjegybejelentések vizsgálati eljárásának tervezett változtatásait ismerteti. A hivatal az érdekelt szakmai köröktől kritika és megjegyzések közlését várja.

A tervezet szerint a jelenleg 8000 dolgozót foglalkoztató hivatal 2007-től kezdve öt éven át évi 1000 új elővizsgálót fog alkalmazni, és tervezi regionális hivatalok felállítását.

A hivatal azt is tervezi, hogy az elővizsgálók számára különleges célok elérése esetén pénzbeli jutalmat ad, és a technika állásának megállapításához szükséges elektronikus eszközök maximális kihasználását biztosítja.

A védjegyvizsgálati eljárás minőségének javítása érdekében is növelni kívánja a vizsgáló szakemberek számát, és teljes mértékben át kíván térni a papírmunkáról az elektronikus ügyvitelre.

A hivatal a szabadalmi törvények globális harmonizációja és a madridi védjegyrendszer megjavítása érdekében javaslatokat fog tenni. A végleges tervet 2007. első felében kívánja nyilvánosságra hozni.

B) Az Amerikai Egyesült Államok Képviselőháza 2007. február 12-én megszavazta azt a javaslatot, hogy az államok bizonyos kerületi bíróságainál a bírók közül egyeseket kiképezzenek szabadalmi szakértővé, amivel elő kívánják mozdítani, hogy a körzeti bíróságok szabadalmi ügyekben is szakszerű döntéseket hozzanak.

C) Az amerikai és a japán kereskedelmi miniszter 2007. január 8-án megbeszélést tartott Washingtonban, amelynek során megállapodtak abban, hogy mindkét ország meggyorsítja a szabadalmazási eljárást. Ehhez szabványosítják a szabadalmi bejelentések formai követelményeit, közlik egymással a szabadalmak elővizsgálatának eredményeit, és meggyorsítják a dokumentumok elektronikus cseréjét.

D) A Szövetségi Fellebbezési Bíróság (Court of Appeals for the Federal Circuit, CAFC) 2006 márciusában két ügyben [*Kao Corp. (Kao) v. Unilever United States, Inc.; Atofina v. Great Lakes Chem. Corp.*] kimondta, hogy a tisztességtelen magatartásra (inequitable conduct) vonatkozó ügyekben a megtévesztési szándékot bizonyítani kell. Mindkét ügyben a hozott döntés tartalmazza a következő figyelmeztetést: „A megtévesztési szándékot nem lehet csupán arra a tényre alapozni, hogy elhallgattak valamilyen információt; a megtévesztési szándék megállapításának tényeken kell alapulnia.”

* Danubia Szabadalmi és Védjegy Iroda Kft.

A *Kao-ügyben* a körzeti bíróság megállapította, hogy a szabadalmas az elővizsgálati eljárás során csupán pozitív vizsgálati anyagokat közölt egy eskü alatti nyilatkozatban annak érdekében, hogy „váratlan eredményeket” bizonyítson, és megalapozzon egyéb benyújtott bizonyítékokat. A ki nem nyilvánított vizsgálati eredmények a technika állásához tartozó megoldásokhoz viszonyítva javulást mutattak, de nem olyan mértékben, mint a kinyilvánított eredmények. Emellett a szabadalmas nem közölte a vizsgálatok hibahatárát. A feltalálók nem tudták megmagyarázni, hogy miért nem közölték mindezeket az eredményeket. A körzeti bíróság az adatok elhallgatását „lényegesnek” minősítette, de nem állapított meg becsapási szándékot, mert az elhallgatott vizsgálati eredményeket végül bemutatták az elővizsgálónak (bár csak az eskü alatti nyilatkozat után egy évvel).

A CAFC megállapította, hogy „van olyan bizonyíték, amelyből a bíróság arra következtethetett volna, hogy a Kao megtévesztési szándékkal cselekedett”, és hogy „tisztá lapból kiindulva a bizonyítékot másként értékelhetné”, de elutasította azt az álláspontot, amely az alsófokú bíróság döntését arra használná fel, hogy megállapítsa a szándékosságot.

Az *Atofina-ügyben* a körzeti bíróság megállapította, hogy a szabadalmas tisztességtelen magatartást tanúsított, mert nem közölte egy japán irodalmi hely teljes fordítását, helytelenül értékelte ezt az irodalmi helyet, és visszatartott ezzel kapcsolatos vizsgálati eredményeket. A CAFC megváltoztatta a döntést anélkül, hogy az ügyet visszautalta volna a körzeti bíróságnak, mert úgy találta, hogy az utóbbi bíróság helytelenül értékelte a szabadalmas szándékát. A CAFC szerint a szabadalmas a japán irodalmi hely kivonatát közölte, és azt a teljes irodalmi hely tartalmával összhangban tárgyalta. „Ebben az ügyben a fő kérdés a kötelező őszinteség (duty of candor), nem pedig a kötelező fordítás”. A CAFC megállapította továbbá, hogy a japán irodalmi hely nem tartalmaz olyan elemeket, amelyekre alapozva a körzeti bíróság jogosan állíthatta, hogy a szabadalmas állításai félrevezetőek. Ilyen szándékra utaló tények hiányában a CAFC úgy találta, hogy nem állapítható meg tisztességtelen magatartás.

Argentína

A) A TRIPS-megállapodás 15. szakasza szerint a színkombinációk lajstromozhatók védjegyként. Az argentin védjegy törvény 1. szakasza is lajstromozhatónak minősíti a színkombinációkat, ha azokat termékeken vagy csomagolóeszközökön, meghatározott helyen alkalmazzzák. A 2. szakasz kimondja, hogy a termék természetes színe vagy az azon alkalmazott egyetlen szín nem lajstromozható.

2006. február 2-án a *Kraft Jacobs Suchard (Kraft) v. Chocholates Bariloche*-ügyben a Polgári és Kereskedelmi Ügyek Szövetségi Kerületének Harmadik Fellebbezési Bírósága elutasította a Kraft keresetét, amelyben kérte az alperes eltiltását a lila szín használatától.

A Kraft azzal érvelt, hogy az általa forgalmazott csokoládéáruk azonosítására széles körben használt lila szín valószínűvé teszi, hogy a fogyasztók az alperes termékeit összetévesztik az általa forgalmazott termékekkel.

A védjegy törvény 1. szakasza alapján a bíróság megállapította, hogy a Kraft nem volt jogosult egyetlen szín kizárólagos használatára. A bíróság azt is megjegyezte, hogy a csomagoláson feltüntetett szavak a fogyasztók szemében megkülönböztethetővé teszik a Kraft termékeit.

B) A *Pfizer Inc.* (Pfizer) v. *Microsules y Bernabó* (Microsules)-ügyben a Szövetségi Kerület Első Fellebbezési Bírósága elismerte, hogy a Pfizer kizárólagos joggal rendelkezik kék színnel azonosított gyógyszerpirulákra. A Pfizer pert indított a Microsules ellen, kérve annak eltiltását a kék színű és háromdimenziós, gyémánt alakú pirulák gyártásától és forgalmazásától.

Döntésében a bíróság elismerte, hogy a felperes által lajstromoztatott védjegy eredeti volt, minthogy a pirula kék színe és sajátos alakja különleges kombinációt alkotott. Emellett a bíróság megállapította, hogy a Pfizer által forgalmazott termék világszerte „kék pirula”-ként vált ismertté mint sajátos gyógyászati hatékonyságú gyógyszer. Ezért az alperes az azonos gyógyhatású, alakú és színű gyógyszer forgalmazásával a tisztességtelen versenyt tiltó jogszabályba ütközött.

Ausztrália

A módosított védjegy törvény 2006. évi tervezete, amelyet nemrég terjesztettek a szenátus elé, az 1995. évi védjegy törvényben 103 változtatást javasol. Ezek közül a legfontosabbakat az alábbiakban foglaljuk össze.

Felszólalási ok az is, hogy a védjegy lajstromozását rosszhiszeműen kérték.

Az olyan védjegyet, amely ellen sikeresen nyújtottak be felszólalást azon az alapon, hogy jogtalanul fogadták el hibás módosítás miatt, újra kell vizsgálni, nem pedig elutasítani.

Megengedik a több osztályban való lajstromozást bejelentések sorozatánál, vagyis két vagy több nagyon hasonló védjegybejelentés benyújtásakor.

Lehetővé teszik több olyan védjegylajstromozás összevonását, amelyek most benyújtva többosztályos (multiclass) bejelentésnek minősülnének.

A védjegy megújításakor a türelmi idő 12 hónapról 6 hónapra csökkent.

Azerbajdzsán

Azerbajdzsán kormánya 2007. január 15-én letétbe helyezte a védjegyek nemzetközi lajstromozására vonatkozó Madridi Jegyzőkönyvhöz való csatlakozás okmányát. Ennek megfelelően a nemzetközi egyezmény Azerbajdzsánra nézve 2007. április 15-én lép hatályba.

Bahrein

Bahrein kormánya 2006. december 18-án letétbe helyezte a Védjegyjogi Szerződéshez (Trademark Law Treaty, TLT) való csatlakozás okmányát. Ennek megfelelően ez a nemzetközi egyezmény Bahreinre nézve 2007. március 18-án lépett hatályba.

Brazília

A vizsgálatlan szabadalmi bejelentések nagy tömege komoly gondot okoz a Brazil Nemzeti Iparjogvédelmi Hivatalnak; jelenleg a legtöbb szabadalmi bejelentést csak a benyújtást követő 7. vagy 8. évben engedélyezik. Egy kormányrendelet segíteni kíván azoknak, akik számára különleges körülmény indokolja a szabadalom gyorsabb engedélyezését. A rendelet három ilyen csoportot említ:

- a 60 évnél idősebb természetes személyeket,
- azokat a bejelentőket, akiknek találmányát engedély nélkül használják és
- azokat, akiknek azért van szükségük megadott szabadalomra, mert a találmány gyakorlatbavételétől anyagi segítséget remélnek.

Az ilyen bejelentések elővizsgálatára vonatkozó kérelmeket egy speciális bizottság vizsgálja, de a hivatal igazgatója hozza meg a végső döntést, és azt publikálják a hivatalos közlönyben.

Ha egy bejelentő bitorlásra hivatkozva kéri a soron kívüli vizsgálatot, a kérelem benyújtása előtt köteles a vélt bitorlót értesíteni a kérelem benyújtásáról.

Dél-Korea

A) A Koreai Szellemitulajdon-védelmi Hivatal (KIPO) 2006 szeptemberében módosította a szabadalmakra vonatkozó végrehajtási utasítást, mert az először Japánban, majd azt követően Koreában benyújtott szabadalmi bejelentésekkel kapcsolatban is lehetővé tette a gyorsított vizsgálatot. Ehhez csatolni kell az újdonságkutatási jelentést, az abban megnevezett dokumentumok másolatát, valamint a feltárt dokumentumok és a szabadalmi bejelentésben ismertetett találmány összehasonlító értékelését. Ez a módosítás 2006. október 1-jén lépett hatályba.

B) 2006. november 27-én a KIPO és a Japán Szabadalmi Hivatal vezetői megállapodtak abban, hogy 2007. április 1-jétől kezdve a bejelentőknek nem kell benyújtaniuk az igényelt találmány és a technika állásához tartozó nyomtatványok összehasonlító értékelését, ha a találmányra vonatkozó szabadalom az egyik hivatalban már lajstromozva van, és mindkét hivatalnál azonos igénypontok vannak benyújtva. Ehelyett a bejelentőknek a másik ország hivatalánál be kell nyújtaniuk az engedélyezett szabadalom igénypontjainak fordítását, valamint az engedélyezett szabadalom vizsgálatára vonatkozó iratokat.

Így mindkét ország bejelentői csökkenthetik a szabadalmazási költségeket, és egyúttal meggyorsíthatják a szabadalmazási eljárást is.

C) 2006. október 1-jén módosított használatiminta-törvény lépett hatályba, amely szerint a használati mintákat csak érdemi vizsgálat után lajstromozzák. Korábban a használatiminta-bejelentéseket csak alaki vizsgálatnak vetették alá, és a lajstromozott mintára alapozott jog érvényesítéséhez a használati minta műszaki értékelését kellett kérni a hivataltól.

D) 2006. október 1-jétől kezdve Dél-Koreában az aszexuálisan szaporodó növényeken kívül a szexuálisan szaporodó növények is oltalmazhatók szabadalommal.

E) 2007. július 1-jétől kezdve a szabadalmi bejelentések benyújthatók igénypontok nélkül is. Az igénypontokat a bejelentés közrebocsátásáig lehet pótlólag benyújtani; ennek elmulasztása esetén a bejelentést visszavontnak tekintik. A közrebocsátás a bejelentés napjától számított 18 hónapot követően történik.

A védjegy törvény 2007. július 1-jén hatályba lépő módosítása tágítja a lajstromozható védjegyek körét, és kiterjeszti a védjegyvoltalmat a korábban lajstromozatlan védjegyek első használóira is. Ez annyit jelent, hogy egy védjegy első használójával szemben nem érvényesítheti a jogát egy később lajstromozott azonos vagy hasonló védjegy tulajdonosa, ha az első használó folyamatosan használta a védjegyet.

A módosított törvény a védjegylajstromozás elleni felszólalás határidejét a korábbi 30 napról a publikálás időpontjától számított két hónapra hosszabbította meg.

F) A KIPO elnöke bejelentette, hogy hivatala 2007 első felében a szabadalmi bejelentések vizsgálatának időtartamát átlagosan 9,8 hónapra csökkentette. 2005-ben ez az átlagos időtartam az Amerikai Egyesült Államokban 21,1 hónap, az Európai Szabadalmi Hivatalban 24 hónap és a Japán Szabadalmi Hivatalban 26 hónap volt. Így tehát a KIPO legalább 11 hónappal gyorsabban képes lefolytatni a szabadalmi bejelentések elővizsgálatát.

A KIPO-nál a szabadalmi bejelentések elővizsgálatának időtartama 2002-ben 22 hónap volt. Ezt az időtartamot úgy sikerült csökkenteni, hogy növelték az elővizsgálók számát, az elővizsgálat terhét részben külső ügynökségekre ruházták át, és bevezették a Sigma 6 rendszert, amely lehetővé tette a papír nélküli számítógépes működést a teljes elővizsgálati folyamatban, vagyis a bejelentéstől a kiértékelésen át az elővizsgálati végzések kiadásáig.

A bejelentők költségeinek jelentős csökkenése is várható. Az elővizsgálati időtartam csökkenése az ipari innovációt is kedvezően fogja befolyásolni, ami elősegíti a kutatást és a fejlesztést, és egyúttal erősíti a koreai gazdaságot.

Egyiptom

A The Scotch Whisky Association (Scotch) felszólalt az egyiptomi Jenakris Vineyards Drinks Co. (Jenakris) három ábrásvédjegy-bejelentése ellen, amelyek közül kettőnek a középső képe egy skót dudán játszó férfit mutat, a védjegyek felső harmadában BLACK SCOTTS WHISKY felirat olvasható, a védjegy alsó harmadában pedig „200 ml” vagy „750 ml SCOTCH WHISKY 43% vol.” felirat van; a harmadik védjegy középső ábrája azonos, felette RED SCOTTS WHISKY felirat, a védjegy alsó harmadában pedig arab szöveg olvasható. A Jenakris a 33. és a 35. áruosztályban kérte a védjegyek lajstromozását; a bejelentéseket 2006. március 6-án publikálták felszólalás céljából.

A felszólaló Scotch arra hivatkozott, hogy a lajstromoztatni kívánt védjegyek középső részén ábrázolt, dudán játszó férfi megtevesztően hasonlít a Bacardi and Company Limited

DEWAR'S SCOTCH WHISKY ábrás védjegyen látható dudás férfihez, ami félrevezeti a fogyasztókat, és megtéveszti őket a termék valódi származását illetően.

A felszólaló további érve volt, hogy a „Scott” szót a Skóciában élő emberek megjelölésére használják, és az hasonlít a „Scotch” és a „Scotland” szavakhoz, ami szintén megtéveszti a közönséget a termék eredetét illetően.

A hagyományos skót öltözéket viselő, dudán játszó férfi ábrázolása a „Scott” szó használatával együtt azt a hiedelmet keltheti a fogyasztóközönségben, hogy a termék Skóciából származik.

A Felszólalási Tanács a Scotch javára döntött, és megtiltotta a Jenakris által benyújtott védjegyek lajstromozását.

Európai Unió

A) Charlie McCreevy, a szellemi tulajdon-jogokért is felelős belső piaci biztos 2006 elején felszólította az ipari, politikai és fogyasztói köröket, hogy közöljék véleményüket: hogyan lehetne az európai szabadalompolitikát megjavítani az innováció fokozásával, a szabadalmazás olcsóbbá és könnyebbé tételével és a jogvédelem költségeinek csökkentésével.

McCreevy felhívása alapján több, mint 2500 válasz érkezett, majd 2006 júliusában egy nyilvános bizottsági meghallgatáson 350 felhasználó és szakember vett részt, akik előterjesztették reformjavasolataikat. Egybehangzóan azt közölték a Bizottsággal, hogy kiváló minőségű szabadalmakat és nagyobb jogbiztonságot kívánnak, és a többség azzal érvelt, hogy az Európai Szabadalmi Bíraskodási Megállapodás (European Patent Litigation Agreement, EPLA) segíthetne e célok elérésében.

A meghallgatáson McCreevy elismerte, hogy az EPLA „sokat ígérő út egy egységesebb jogalkotás felé”, és megígérte, hogy a Bizottság tervet dolgoz ki az előrehaladás érdekében.

Ezután az Európai Parlamenten volt a sor: 2006 októberében a parlamenti képviselők közül 494, vagyis a döntő többség arra szavazott, hogy sürgetni kell a Bizottságot, „vizsgálja meg az összes lehetséges utat az európai szabadalmi és jogérvényesítési rendszer megjavítására, ideértve az EPLA-ra vonatkozó további tárgyalásokban való részvételt”.

A szavazás előtt a szövegtervezettel kapcsolatban számos módosítást javasoltak alapvetően abból a célból, hogy biztosítsák a rendszer „demokratikus ellenőrzését”.

Több hozzászóló kifejtette, hogy az innováció rendkívül nagy fontosságú, ha Európa versenyezni kíván a korszerű világgal, és ehhez kulcsfontosságú annak eredményes elősegítése, amihez hatékony szabadalmi rendszerre van szükség. Jelenleg az európai szabadalmi rendszer létrehozásának két fő akadálya van: a nyelvi kérdés és a jogérvényesítés. Az EPLA az utóbbi probléma megoldásában nyújthat segítséget.

A jelenlegi terv szerint az egyik szerződő állam bírósága által hozott döntés az összes többi szerződő államban is kötelező érvényű lenne. Emellett létrehoznának egy európai fellebbezési bíróságot, amely hozzásegítené a peres feleket ahhoz, hogy elkerülhetőek legyenek az

ellentmondó döntések. Jelenleg nincs lehetőség a bírósági döntések harmonizálására, és az EPLA ennek a gondnak a megoldásában is segítene.

Az EPLA elfogadása a költségek vonatkozásában is jelentős előnnyel járna, különös tekintettel arra, hogy a *Roche v. Primus*-döntés után nagyon nehéz egy országhatáron túl is érvényesíteni bitorlás esetén a szabadalmas jogait.

Többen aggályukat fejezték ki amiatt, hogy az elsőfokú központi bíróság a nemzeti bíróságoktól venne el munkát. Az egyik angol hozzászóló kifejtette, hogy Nagy-Britanniában nagyon jók a szabadalmi bírók, akik gyorsan és színvonalasan dolgoznak. Félő, hogy egy központi elsőfokú szabadalmi bíróság műszaki és jogi képességei nem érnék el a gyakorlott angol bírók színvonalát.

Az Európai Parlament egyes képviselői a McCreevy-val folytatott megbeszélésük során azt a véleményüket közölték, hogy egyetlen európai szabadalmi bíróság költségesebbé teheti a szabadalmi bíráskodást, ami a kis- és közepes vállalatok számára lenne hátrányos. Azzal kapcsolatban is fenntartásaikat hangoztatták, hogy az EPLA lehetővé tenné az ESZH alkalmazottai számára, hogy az EPLA bíróságában bíróként is működhessenek, ami a bírói függetlenség szempontjából elfogadhatatlan.

2006 novemberében 26 európai szabadalmi bíró egyhangúlag megegyezett a javasolt európai szabadalmi bíróság eljárási irányelveiben, amelyeket a bírók egy kisebb bizottsága szövegezett meg a londoni Fellebbezési Bíróság bírójának, Lord Jacobnak az elnöklétével; a bizottságban részt vett Franciaország, Hollandia, Nagy-Britannia, Németország, és Olaszország képviselője.

Úgy tűnt, hogy növekszik az EPLA elfogadása iránti lendület. A Bizottság kiadott egy közleményt szabadalomstratégiai tervéről, amelyben azt javasolta, hogy az Európai Unió tagállamai támogassanak egy Európában érvényes szabadalmi bírósági rendszert.

Jelenleg azonban, fél évvel a júliusi meghallgatás után, úgy tűnik, hogy az európai szabadalmi bírósági rendszerre vonatkozó tervek megvalósulásának számos akadály van.

A tényleges nehézségek azzal kezdődtek, hogy a francia kormány 2006 decemberében azt közölte az Európai Versenytanáccsal, hogy az EPLA Franciaország számára alkotmányossági szempontból komoly nehézségeket okoz, amelyeket nem tudnak megoldani.

A franciák azt is közölték, hogy támogatják ugyan a szabadalmi reformot, de azt kívánják, hogy a szabadalmi jogérvényesítés bármilyen európai rendszere része legyen a létező európai törvénykezési keretnek [az Európai Bíróságnak (European Court of Justice) és az Elsőfokú Európai Bíróságnak (Court of First Instance)]. Úgy tűnik, hogy a francia álláspontot számos egyéb tagállam, köztük Olaszország, Spanyolország és Luxemburg is támogatja.

A francia kormány színrelépése folytán az EPLA eredményes megvalósítása kétségesnek tűnik annak ellenére, hogy az EPLA-ba való belépés önkéntes lenne. Franciaország egyike a szabadalmi jogérvényesítés fő központjainak Európában, és emellett egyike a legfontosabb piacoknak is. Ennek következtében egy EPLA-n alapuló bíróság sokkal vonzóbb lenne a

peres felek számára, ha hatásköre lenne a Franciaországban lajstromozott európai szabadalmak fölött is.

A francia szakemberek azt mondják, hogy számos okuk van annak megakadályozására, hogy egy olyan bíróságot létesítsenek, amely a jelenlegi európai jogszolgáltatási kereten kívül esik. Egy vezető francia tisztségviselő azzal védte meg kormánya álláspontját, hogy az EPLA nem nyújt „reális perspektívát” a szabadalmi jogérvényesítés egységesítésére Európában.

A francia Igazságügyi Minisztérium egy igazgatója, Marc Guillaume kijelentette: „Az iparjogvédelmi pereskedések jövője azt kívánja, hogy egy közösségi bíróságot létesítsenek az európai szabadalmak számára”, majd hozzátette: „Az EPLA egy szabadon választható rendszer maradhatna, amelyet a tagállamok tetszésük szerint ratifikálhatnának, de nem lenne beillesztve a közösség jogrendjébe. Ezért annak kockázatával járna, hogy a szabadalmak bitorlásával és érvényességével kapcsolatban összeegyeztethetetlen döntések születnének”. Az EPLA alkotmányossági nehézségeket okozna, mert Franciaország csak olyan szabadalmi bírósági rendszerre lenne hajlandó átváltani jelenlegi rendszerét, amely tiszteletben tartja a bírói függetlenséget, a bírósághoz való hatékony hozzáférést, a peres felek egyenjogúságát és az üzlethez szükséges titkosságot. Emellett az EPLA költséges lenne a felhasználók számára. Ezután egy, az Európai Szabadalmi Hivatal (ESZH) által a múlt évben készített kimutatásra hivatkozva kijelentette, hogy a pereskedési költségek Franciaországban kétszeresre emelkednének.

Marc Guillaume ezután ismertette az európai szabadalmi jogérvényesítési rendszerre vonatkozó francia javaslatot. Eszerint az ESZH által engedélyezett szabadalom érvényességét első fokon nemzeti szinten kellene vizsgálni. A fellebbezést központilag, a luxemburgi bíróságon kellene benyújtani. Szerinte ez a javaslat három előnyt is nyújtana: közösségi alapja lenne, egységes jogi megközelítés mellett figyelembe venné a nemzeti jogi tradíciókat, és erős jogbiztonságot nyújtana az Európai Bíróság (ECJ) garanciája mellett.

Az EPLA-val szembeni, Franciaország által vezetett ellenállás az Európai Tanácsban arra készítette McCreevy-t, hogy 2006. december 7-én kijelentse: nem optimista sem a közösségi szabadalom, sem az EPLA-val kapcsolatos megegyezés vonatkozásában.

Ilyen körülmények között McCreevy 2006 vége előtt – ígéretével ellentétben – nem hozta nyilvánosságra a szabadalmi reformra vonatkozó javaslatait, és erre valószínűleg csak 2007 első felében kerül sor.

A francia javaslat csalódást okozott az EPLA-t támogató országokban, így Hollandiában, Nagy-Britanniában, Németországban és Svédországban. Elsősorban azt bírálják, hogy a francia javaslat nem részletez olyan fontos területeket, mint a regionális bíróságok szerepe és a rendszer által használt nyelvek száma.

A színpalak mögött Németország, amely június végéig az EU elnökségi feladatait látja el, arra ösztönzi a tagállamokat, hogy találjanak közös megoldást.

Nem minden üzleti kör támogatja feltétel nélkül az EPLA-t. A gyógyszeripar komoly fenntartásokat tanúsít a rendszerrel szemben, amelyben egyetlen bíróság Európában meg-

semmisíthetne egy olyan szabadalmat, amely több milliárd dollár értékű lehet. A komoly tőkével rendelkező gyógyszervállalatok ugyanis megválaszthatják azt a bíróságot, amelynél szabadalmi pert folytatnak, ami azzal az előnnyel jár, hogy több fronton is harcolhatnak szabadalmi jogaikért.

Időközben a Bizottság figyelme tágabb körű kérdések felé fordult. Még ebben az évben egy másik közlemény kiadására készül, amely Európa egyéb szellemi tulajdon-védelmi kérdéseire irányul, így többek között az alternatív vitafeloldásokra, a szellemi tulajdon-védelmi rendszer alkalmazására kis- és közepes vállalatoknál, a közösségi védjegy illetve a szabadalmi jogvitákra vonatkozó biztosításra.

2006 decemberének végén az ESZH elnöke, Alain Pompidou azt közölte újságírókkal, hogy az ESZH támogatja az erőfeszítéseket olyan egységes közösségi szabadalom bevezetésére, amely az egész Európai Unió területén érvényes. „Időközben – tette hozzá – az ESZH támogatja az EPLA-t és a Londoni Egyezményt, mert azok csökkentik a költségeket, és nagyobb jogbiztonságot nyújtanak Európa számára egy harmonizált szabadalmi jogérvényesítési rendszerben.”

Pompidou hangsúlyozta, hogy a Londoni Egyezmény megvalósítása a bejelentők számára azonnal költségcsökkentést okozna, és megjegyezte: „ha Franciaország is ratifikálná, a fordítási költségek 45%-os csökkenése reálisnak lenne tekinthető.”

B) Az Európai Emberi Jogi Bíróság (European Court of Human Rights, ECHR) teljes tanácsa egy fontos döntésben megerősítette, hogy a szellemi tulajdon „mint olyan” hasznát húzhatja az 1950. évi Európai Emberi Jogi Egyezmény által biztosított jogokból, de 15:2 arányban megállapította, hogy az amerikai Anheuser-Busch söröző által folytatott peres ügyben nem sértettek meg emberi jogokat.

Arra a kérdésre, hogy az 1950-es konvenció rendelkezései mikor terjednek ki a szellemi tulajdonra, az ECHR egy elsőfokú tanácsa 2005 októberében azt a véleményt nyilvánította ki, hogy a szellemi tulajdon-jogok érintve lehetnek, de nyitva hagyta azt a kérdést, hogy ez a vélemény egy védjegyoltalomra vonatkozó bejelentésből származó „törvényes várakozásokra” is vonatkozik-e.

A teljes tanács döntése szerint lehetséges a védjegybejelentésekre vonatkozó ilyen oltalom.

Az Anheuser-Busch igazgatója szerint a teljes tanács döntése történelmi jelentőségű, mert megállapítja, hogy védjegybejelentések oltalmat élveznek az 1950-es konvenció alapján. Mindez megerősíti azt az irányzatot, amely elismeri a védjegyjogok erősségét és fontosságát.

Egyesült Arab Emírségek

Az Egyesült Arab Emírségekben a hivatalos hétvége napjait 2006. szeptember 1-jétől kezdve csütörtök-péntekről péntek-szombatra helyezték át.

Észtország

A Legfelsőbb Bíróság egy újkeletű döntésében elemezte a védjegytulajdonosnak azt a jogát, hogy kérje olyan doménnév törlését, amely a védjegy egy részét vagy a teljes védjegyet tartalmazza.

A felperes az alperes által lajstromoztatott „gulfoil.ee” doménnév törlését kérte.

A bíróság megállapította, hogy a felperes jogosan birtokolta a GULF ábrás védjegyet, majd leszögezte, hogy a doménnév nem csupán egy cím, hanem egyéb funkciókat is hordoz. A doménnevek emlékeztetnek a védjegyekre, mert megkönnyítik az emlékezést, tájékoztatást nyújtanak, eredetre utalnak és hirdetési célokra is szolgálnak. Ezért a doménnévnek pénzbeli értéke is van, és szellemitulajdon-jognak is tekinthető.

A bíróság szerint a védjegy törvény egy védjegytulajdonos számára jogi oltalmat biztosít hasonló megjelöléseknek doménnévben való használata ellen. A doménnévnek üzleti tevékenységben való használata ütközhet a védjegytulajdonos kizárólagos jogával, ha fennáll a fogyasztók megtévesztésének valószínűsége.

A Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy a doménnevekkel foglalkozó jogi precedensek hiányára tekintettel az észti bíróságoknak figyelembe kell venniük a nemzetközi gyakorlatot is amikor ilyen ügyekben döntenek, és az észti törvények értelmezésekor számolniuk kell a Szellemi Tulajdon Világszervezetének Döntőbírósági és Közvetítési Központja által hozott döntésekkel.

Hongkong

A Hongkongi Védjegy hivatal elutasította „Az élet szükségleteinek szolgáltatása” szlogen lajstromozását arra hivatkozva, hogy az nem rendelkezik a kérdéses áruk vonatkozásában megkülönböztető jelleggel.

A hivatal elfogadta, hogy a megkülönböztető jelleg vizsgálatára az Egyesült Királyság Szabadalmi Hivatala által a *British Sugar Plc v. James Robertson & Sons Ltd.*-ügyben 1996-ban hozott döntés szerinti próbát alkalmazzák. E próba szerint egy védjegynek alkalmasnak kell lennie megkülönböztetésre anélkül, hogy először közölnék a vonatkozó közönséggel, hogy védjegyről van szó, és arra is képesnek kell lennie, hogy egy terméket egy adott vállalattól származóként azonosítsa.

A hivatal ilyen alapon lajstromozhatóknak tekinthet egy szlogent, ha az megkülönböztető jellegű. A hivatali ügyintéző azonban megjegyezte, hogy a szlogenekkel kapcsolatos probléma abban rejlik, hogy a fogyasztók kevésbé ismernek fel egy szlogent a kereskedelmi származás megjelölőjeként, mint más típusú védjegyeket, mert a szlogeneket általában hirdetési célokra használják.

A hivatali elővizsgáló véleménye szerint a kérdéses védjegy arra utal, hogy a védjegytulajdonos a fogyasztók életéhez nélkülözhetetlen javakat és szolgáltatásokat nyújt. Így a

szlogen forgalommövelő mondatnak tekinthető, nem pedig a kereskedelmi származásra utalónak.

A bejelentő azzal próbált érvelni, hogy a fogyasztók a szlogent a kereskedelmi származás megjelölőjének tekintenék, mert azt – ellentétben szó szerinti jelentésével – olyan áruk és szolgáltatások vonatkozásában, így például az iparban adalékanyagokként szándékoztak használni, amelyek nem lényegesek az élet megőrzéséhez. Ezért a szlogen használata a védjegynek mint egésznek megkülönböztető jelleget kölcsönöz a kérdéses áruk és szolgáltatások vonatkozásában.

A hivatali elővizsgáló elutasította ezt az érvelést, mert szerinte az érdekes és túlzó szlogeneket a kereskedelem rendszerint hirdetésre használják. A védjeggyel találkozó fogyasztók azt olyan állításként vennék figyelembe, amely az élethez nem szükséges áruk és szolgáltatások reklámozására szolgál. Az a tény önmagában, hogy egy védjegy nem deskriptív a bejelentő áruival és szolgáltatásaival kapcsolatban, nem teszi azt megkülönböztető jelleghé.

Ilyen okok miatt a hivatal elutasította a szlogen lajstromozását.

India

A) A *Biswaroop Roy Choudhary v. Karan Johar*-ügyben a felperes filmproducer keresetet nyújtott be a szintén filmproducer alperes ellen, és kifogásolta, hogy az utóbbi a „Kabhi alvida naa kehna” (Soha ne mondj végleg búcsút) címet adta az általa forgalomba hozni kívánt, hindi nyelvű filmnek. Ezt a címet azonban nem az alperes találta ki, de a felperes sem, mert az egy múltbeli népszerű hindi filmdalnak volt a refrénje.

A felperes azt állította, hogy 2005 májusában kérte a kifogásolt cím lajstromozását. Az alperes azonban 2005 januárjában kért engedélyt a Mozgóképfilm- és tévéproducer Társaságánál a kifogásolt cím használatára, és azt 2005 májusában meg is kapta. A kereset benyújtásának időpontjában a felperes filmjének 40%-ával volt kész, szemben az alperessel, aki teljesen elkészült a filmmel, amely így forgalmazásra kész állapotban volt.

A bíróság különbséget tett ugyan a címek és védjegyek között, de megállapította, hogy a különbség ellenére megalapozott egy címet tulajdonként kezelni, és ezért egy későbbi használatnak nem lehet megengedni a cím használatát, mert az megtévesztheti az illetékes közönséget a cím forrásával kapcsolatban. A bíróság azt is leszögezte, hogy ha valaki a közbeszédben kizárólagossággal kíván használni szavakat vagy kifejezéseket, a bíróságnak gondosan meg kell határoznia, hogy melyik fél használta hosszabb ideig a kérdéses szavakat védjegyként vagy címként. Szemben az alperessel, akinek a filmje forgalmazásra kész volt, a felperes filmjének még a felével sem készült el. Ezért a bíróság elutasította a felperes keresetét, rámutatva, hogy annak védjegylajstromozási kérelmét figyelmen kívül kell hagyni, mert az alperes korábban kezdte el a védjegy tényleges használatát.

B) Az Ahmedabad-i bíróság 2006. november 30-án ideiglenes intézkedést hozott a *McDonald's Corporation USA* (McDonald's) v. *McFills Enterprises Pvt Ltd.* (McFills)-ügyben a felperes ellen. Az alperes McFills indiai cég csomagolt élelmiszereket gyárt, amelyeket kiskereskedők árúsítanak. E cég MCFILLS megjelöléssel ellátott termékei jó hírnévnek örvendenek, és igen kelendők.

A McDonald's termékeit Indiában nem kiskereskedelmi élelmiszerboltokban, hanem ételbárokban és éttermekben árúsítják.

A McDonald's felszólította a McFills-t, hogy szüntesse be termékein a MCFILLS védjegy és az „MC” betűk használatát.

A McFills válaszként kétségbe vonta a felszólítás megalapozottságát, pert indított a McDonald's ellen, és ideiglenes intézkedést kért kifogásolva a McDonald's alaptalan fenyegetését és beavatkozását üzleti ügyeibe.

A tárgyaláson a bíró megállapította, hogy a McFills által a 30. és 31. áruosztályban benyújtott védjegyrajstromozási kérelmet a hivatalos lapban már meghirdették. Emellett az „Mc” betűk generikus jellegűek, és nem a McDonald's-tól származnak. A McDonald's nincs tulajdonosként lajstromozva, és kereskedelmi neve nem biztosít kizárólagos jogot az „Mc” betűk használatára. Ezért a bíróság megállapította, hogy az Mc betűknek a „fills” szóval való együttes használata, továbbá a MCFILLS szónak védjegyként és kereskedelmi névként való használata a McFills termékein nem kifogásolható.

A McFills jogosan hivatkozott az 1999. évi védjegy törvény 142. szakaszára amikor kifogásolta az alaptalan fenyegetést. Ezért a bíró megalapozottnak tekintette a McFills ideiglenes intézkedésre vonatkozó kérelmét, és azt a per befejeztéig hatályban tartja.

A per még folytatódik, és a bíróság döntése ellen fellebbezés nyújtható be. Addig azonban a McFills jogosan használhatja a MCFILLS védjegyet.

C) A *Hindustan Pencils Limited v. M/s J. N. Ghosh & Bros. Pvt. Ltd.*-ügyben a bíróság úgy döntött, hogy az alperes nem használhatja a NATARAJ védjegyet, mert az fonetikusán és alakilag is hasonlít a felperes hasonló áruosztályban lajstromozott NATARAJ védjegyéhez.

Japán

A) A Japán Szabadalmi Hivatal 2006. december 27-én bejelentette, hogy a szabadalmi bejelentések ügyében kiadott végzések megválaszolásának határidejével kapcsolatban új rendszert vezet be.

A korábbi rendszerben külföldi bejelentők számára a hivatal a végzés keltétől számított három hónap határidőt engedélyezett a végzések megválaszolására. A hosszabbítási kérelmet a megadott határidőn belül kellett benyújtani. Az elővizsgálók három hónap hosszabbítást engedélyeztek, és nem volt szükség a hosszabbítás indokolására.

Az új rendszerben, amely 2007. április 1-jén lép hatályba, az elővizsgáló csupán egy hónap határidőhosszabbítást engedélyez. Háromszor van lehetőség egy hónapos hosszabbítás

kérésére, mindegyik esetben illeték lerovása mellett. A hosszabbítási kérelemben mindig közölni kell a hosszabbítás okát.

A fentiekből következik, hogy egy végzés megválaszolására 2007. április 1-jétől kezdve összesen legfeljebb hat hónap áll a bejelentő rendelkezésére.

A határidő elmulasztása esetén a bejelentést a hivatal elutasítja, de lehetőség van a hivatal Fellebbezési Tanácsánál fellebbezés benyújtására.

B) Japánban a bírósági ügyek elintézésének átlagos időtartama 1995-ig két év volt, és ez az idő 1995-ben 13 és fél hónapra, míg a szellemi tulajdonra vonatkozó fellebbezések bírósági tárgyalásáig eltelt idő a korábbi 15 hónapról 10 hónapra csökkent.

Kanada

A) A Kanadai Szabadalmi Fellebbezési Tanács (Patent Appeal Board, PAD) nemrég hozott ítéletében üzleti módszerek szabadalmazhatóságát tisztázta.

A szóban forgó szabadalom igénypontjai gazdaszámítógéppel kommunikáló távoli számitógépekről folytatott gyémántkereskedelemre szolgáló rendszerre vonatkoztak, amelynél adatstruktúrákat használtak fel a gyémánt tulajdonságainak rendezett és strukturált módon való ábrázolására. Az elővizsgáló elutasítása megfelelt annak az irányzatnak, amelyet a kanadai elővizsgálók követnek olyan igénypontok esetén, amelyek nem teljesen megfogható találmányokra vagy közelítően üzleti módszereknek nevezhető tárgyakra vonatkoznak.

Az elővizsgáló az igénypontokat három okból utasította el, mert azt gondolta, hogy *a)* az igénypontok üzleti módszerrel egyenértékűek; *b)* az igénypontok szakmai jártasság gyakorlását is igénylik; *c)* az igénypontok nem használnak semmiféle új hardvert.

A PAD felülbírálta ezeket az elutasításokat, tisztázva, hogy Kanadában mi lehet szabadalmazható tárgy. A tanács egyértelműen megállapította, hogy mi képez üzleti módszert, és milyen típusú találmányok szabadalmazása van tiltva azon az alapon, hogy szakmai jártasságot igényelnek. Legfontosabb azonban, hogy a tanács leszögezte: nincs tudomása olyan követelményről, hogy egy eljárást új és innovatív berendezéssel kell megvalósítani ahhoz, hogy szabadalmazható legyen.

Úgy tűnik, a PAD jelezni kívánta, hogy az elővizsgálóknak precízebbeknek kell lenniük, ha a szabadalmazható tárgyra vonatkozó törvényeket alkalmazzák. Ez, egyéb újabban publikált fellebbezési tanácsi döntésekkel együtt, valószínűleg fékezni fogja az elővizsgálóknak azt a törekvését, hogy elutasítsanak egy szabadalmat egyszerűen azért, mert az üzleti módszernek látszik. Így az ilyen találmányok kanadai szabadalmazása feltehetően könnyebbé válik majd.

B) A *celecoxib*-ra (CELEBREX-re) vonatkozó *Searle & Pfizer v. Novopharm and Minister of Health*-üggyel kapcsolatos bírósági eljárásban a Novopharm azzal érvelt, hogy a felperes szabadalma érvénytelen, mert ejtették (abandoned) az elővizsgálati eljárás alatt. A kanadai szabadalmi törvény 73. szakasza szerint ugyanis egy bejelentést ejtettnek kell tekinteni, ha a bejelentő nem jóhiszeműen (in good faith) tesz eleget az elővizsgáló kívánságának. A

Novopharm szerint a Searle félrevezette a szabadalmi hivatalt, mert hallgatott az elővizsgáló által egy végzésben megnevezett anterioritás bizonyos részleteiről.

A bíró egyetértett a Novopharmmal, megállapítva, hogy a Searle nemcsak hogy nem tájékoztatta a Kanadai Szellemtulajdon-védelmi Hivatalt arról, hogy egy megnevezett nyomtatvány vegyületei közül legalább az egyik az igényelt vegyületekéihez hasonló tulajdonságokkal rendelkezik, hanem ezt a tényt a kanadai szabadalmi bejelentés benyújtása előtt már nyilvánosságra is hozta. A bíró megállapítása szerint „lényeges körülmény, hogy a vonatkozó összes tényt ki kellett volna nyilvánítani a szabadalmi bejelentésben, és közölni kellett volna a hivattal, hogy az elővizsgáló megfelelően értékelhesse a tényeket”. Ezért a bíró arra következtetett, hogy a bejelentő nem tanúsított jóhiszeműséget sem a bejelentés benyújtásakor, sem a vonatkozó anterioritással kapcsolatban a hivatalnak adott válaszaiban.

A bíró a Novopharmnak azzal az állításával is egyetértett, hogy a Searle bejelentése kézenfekvőség miatt is érvénytelen.

Katar

A katar kereskedelmi és ipari minisztérium 2006. augusztus 7-én szabadalmi törvényre vonatkozó rendeletet bocsátott ki, első ízben ebben az országban. Az új törvény összhangban van a Világkereskedelmi Egyezményvel, és a TRIPS-megállapodás szabadalmi vonatkozású rendelkezéseit tükrözi.

Ennek az új törvénynek a hatálybalépése előtt Katarban nem volt szabadalmi törvény, és ezért az Öböl-menti Kooperációs Tanácson keresztül lehetett szabadalmat lajstromoztatni. Bizonyos mértékű oltalmat lehetett kapni figyelmeztető megjegyzések (cautionary notices) szabályos időközönkénti publikációjával helyi újságokban.

Az új törvény a kereskedelmi és ipari minisztérium által elkészítendő és kibocsátandó végrehajtási utasítással együtt lép hatályba. Fontosabb rendelkezéseit az alábbiakban ismertetjük.

Szabadalmi bejelentéseket a minisztérium egy külön hivatalában lehet majd benyújtani.

Szabadalmazható minden találmány a technika minden területén, ha új, feltalálói tevékenységen alapszik és iparilag alkalmazható.

A szabadalom feljogosítja tulajdonosát arra, hogy harmadik feleket eltiltsa a szabadalmazott találmány gyakorlatbavételétől.

A szabadalomtulajdonos jogosult szabadalmát átruházni és licencszerződéseket kötni.

A szabadalom engedélyezését meghirdetik a hivatalos közlönyben, és ellene 60 napon belül felszólalást lehet benyújtani.

A megadott szabadalom oltalmi ideje az engedélyezés napjától számított húsz év.

A szabadalmat gyakorlatba kell venni. Ha a szabadalmas az engedélyezéstől számított három éven belül elmulasztja a gyakorlatbavételt, a szabadalomra kényszerengedélyt lehet kérni.

A törvény feljogosítja a szabadalomtulajdonost, hogy a bitorlók ellen polgári és büntetőjogi pert indítson. A bitorló 10 000 ryad (kb. 2700 USD) kártérítés megfizetésére kötelezhető, valamint legfeljebb két év börtönbüntetéssel sújtható.

Kína

A) 2006-ban Kínában az Állami Szellemitulajdon-védelmi Hivatalnál 573 178 szabadalmi bejelentést nyújtottak be, ami rekordnak számít, és 20,3%-kal magasabb a 2005-ben benyújtott bejelentések számánál (Kínában a szabadalmi, a használatiminta- és az ipariminta-bejelentéseket egyaránt szabadalmi bejelentésként könyvelik el). E bejelentések közül 470 342 származik hazai és 102 836 külföldi bejelentőtől. A szabadalmi bejelentések közül 210 490 volt találmányi bejelentés, 161 366 használatiminta-bejelentés és 201 322 mintabejelentés. A találmányi bejelentések közül 122 318-at nyújtott be hazai bejelentő.

A védjegyhivatalnál 2006-ban 700 000-nél több védjegybejelentést nyújtottak be, de ezek közül csak 260 000-et lajstromoztak.

B) A pekingi 1. számú Középfokú Bíróság 2006. december 27-én kelt döntése megállapítja, hogy két kínai vállalat bitorolja a Pfizer Viagrával kapcsolatban lajstromozott háromdimenziós mintaszabadalmát, valamint védjegyét, és ezért a két vállalatot a gyémánt alakú kék tabletták gyártásának megszüntetésére és 300 000 RMB (38 000 USD) kártérítés fizetésére kötelezi.

Az alperesek nem nyújtottak be fellebbezést a döntés ellen.

Koszovó

A koszovói ipari és kereskedelmi minisztérium iparjogvédelmi részlegének tisztviselői 2007 januárjában közölték, hogy készek megnyitni a szabadalmi és védjegyhivalt, mielőtt az Egyesült Nemzetek főtitkárának különleges megbízottja jóváhagyja az erre vonatkozó törvényt, amelyet a koszovói törvényhozó testület 2006. december 18-án hagyott jóvá.

Az említett tisztviselők jelezték, hogy a hivatal megnyitása után a szerbiai lajstromozások tulajdonosai 12 hónapon belül lesznek jogosultak Koszovóban újra érvényesíteni Szerbiában szerzett jogaikat. Az erre irányuló kérelmekhez csatolni kell a szerbiai Szabadalmi és Védjegyhivatal érvényes lajstromozást bizonyító igazolását.

Litvánia

A vilnusi Kerületi Bíróság 2006. szeptember 27-én elutasította a *Mars Inc.* (Mars) arra irányuló kérelmét, hogy töröljék az *Ulker Gida Sanayi* (Ulker) 36 856 számmal lajstromozott METRO védjegyét. A felperes azt állította, hogy az alperes védjegye hasonló az ő háromdimenziós ábrás MARS védjegyéhez, amelyet Litvániában azonos és hasonló árukra

5692, 20 941 és 26 604 számmal lajstromoztak. Ezért fennáll a köz megtévesztésének valószínűsége.

A felperes azt is állította, hogy az alperes a védjegy lajstromozásával a tisztességtelen versenyt tiltó törvénybe is ütközött.

A bíróság megállapította, hogy a „mars” és a „metro” szavak – amelyek a védjegyek észlelésekor döntő elemeknek tekintendők – eltérő jelentésűek, és mind vizuálisan, mind fonetikusán különböznek. A védjegyek hasonló színe és tükörképe csak másodlagos jelentőségű. Emellett a fekete, vörös, arany és sárga színeket különböző gyártók használják azonos áruk csomagolásánál, ezért a színek hasonlósága nem tekinthető döntőnek az áruk kiválasztásánál.

A bíróság azt is megállapította, hogy az alperes a METRO védjegy lajstromoztatásakor nem ütközött a tisztességtelen versenyt tiltó törvénybe, mert ezt a védjegyet már több mint tíz éve használja, és a felperes több, mint öt évig túrta a védjegy lajstromozását és használatát. A döntésnek ezt a részét nem fellebbezték meg, és így az jogerőre emelkedett.

Azalpereshasználathiányára hivatkozva ellenkérelmet nyújtott be a felperes MARS védjegyének törlése iránt, mert a MARS védjeggyel ellátott és Litvániában árusított csokoládérudakat nem maga a felperes gyártotta, hanem annak egy vállalata. A litván védjegy törvény szerint egy védjegy használatára vonatkozó engedélyt harmadik fél nem támadhat meg, ha azt nem lajstromozták a védjegy hivatalban. Minthogy a felperes védjegyeire vonatkozó használati engedélyeket nem lajstromozták, az alperes állítása szerint a védjegyeket nem lehet velem szemben használni, illetve azok nem használhatók a védjegyhasználat bizonyítékeként.

A bíróság az alperes ellenkérelmét elutasította, megállapítva, hogy a felperes védjegyei használatban voltak, és egy licencia lajstromozásának elmaradására nem lehet ellenkérelmet alapozni.

A döntés e része ellen az alperes fellebbezést nyújtott be arra hivatkozva, hogy a bíróság tévedett, amikor a licencszerződés lajstromozása elmaradásának jogi következményeit értékelte, mert az ilyen mulasztás csak azokra a felekre nézve bír jogi következményekkel, akiknek engedélyezték a védjegy használatát.

Málta

Málta kormánya 2006. december 1-jén letétbe helyezte az Európai Szabadalmi Egyezményhez (European Patent Convention, EPC) és az EPC-t felülvizsgáló, 2000. november 29-i törvényhez (revíziós törvény) való csatlakozás okmányát. Ennek megfelelően az EPC Máltára nézve 2007. március 1-jén lépett hatályba.

Így az Európai Szabadalmi Szervezet jelenleg a következő 32 tagállamot foglalja magában: Ausztria, Belgium, Bulgária, Ciprus, Cseh Köztársaság, Dánia, Észtország, Finnország, Franciaország, Görögország, Hollandia, Írország, Izland, Lengyelország, Lettország, Liechtenstein, Litvánia, Luxemburg, Magyarország, Málta, Monaco, Nagy-Britannia, Németor-

szág, Olaszország, Portugália, Románia, Spanyolország, Svájc, Svédország, Szlovákia, Szlovénia és Törökország.

Montenegró

Montenegró kormánya lépéseket tett a Szellemi Tulajdon Világszervezete (WIPO) szerződéséhez való csatlakozás érdekében. Ennek következtében Montenegrót (ME) meg lehet jelölni a Madridi Megállapodás vagy az ahhoz csatlakozó Jegyzőkönyv alapján benyújtott nemzetközi védjegybejelentések esetén.

A Madridi Megállapodás szabályai szerint ha egy utódállam (Montenegró) csatlakozik a rendszerhez, a nemzetközi lajstromozás olyan birtokosa, aki a megelőző államot (Szerbia és Montenegró) megjelölte, értesítést kap a Nemzetközi Irodától; ezt követően az értesítés kézhezvételétől számított hat hónapon belül csupán kérelmet kell benyújtania a nemzetközi lajstromozásból eredő jogoknak az utódállamban való folytatása iránt, és le kell rónia az előírt illetéket.

Nagy-Britannia

Nagy-Britanniában 2006. május 1-jén lépett hatályba a szabadalmi törvény új 60(5)(i) szakasza, amely a 2001/82/EC és a 2001/83/EC európai irányelvek alapján a gyógyszeranyagok találmányokra vonatkozó ún. Bolar-kivételt szabályozza.

Az új szakasz értelmezéséhez a szabadalmi hivatal olyan közleményt hozott nyilvánosságra, amely szerint a kivétel a következő tevékenységekre vonatkozik:

a) Olyan szintetikus vegyi és biológiai eljárások megvalósítása, amelyek alkalmasak hatóanyagok előállítására, kezelésére vagy raktáron tartására, ideértve olyan mennyiségek gyártását vagy importját, amelyek elegendők az orvosi termék kutatási célokra való felhasználásához és az eljárásoknak az illetékes hatóságoknál való érvényesítéséhez.

b) A fentiekhez szükséges analitikai technika kifejlesztése, vizsgálata és alkalmazása.

c) A végső gyógyszereszteti kompozíció és gyártási eljárások kifejlesztése az orvosi termék forgalmazásához.

d) A fentiekhez szükséges analitikai technika kifejlesztése, vizsgálata és alkalmazása.

e) A hatóanyag, annak prekurzorai vagy közbenső termékei és a kész termékminták gyártása és a hatóanyagok mintáinak az illetékes hatóságok számára való átadása.

f) Forgalmazási engedély kérvényének elkészítése és ilyen engedély kérvényezése.

Vonatkozó jogeset hiányában a fentiek alapján kell a Bolar-kivételt elbírálni. Lehetséges, hogy a szabadalom, amely alá a generikus készítmény esik, többet véd, mint a referenciatermék maga (a forgalmazási engedély tárgyát képező gyógyszer). Ezért nem esik a Bolar-kivétel alá az olyan gyógyszer, amelyre nem illik pontosan a vonatkozó rendelkezések szerinti

meghatározás. Fontos megjegyezni, hogy bitorlásnak minősül szabadalommal védett generikus termékek szállítása vagy felajánlása klinikai próbák céljára.

Németország

A német használatiminta-törvény szerint csupán termékek oltalmazhatók használati mintával, módszerek nem. Mostanáig vita folyt arról, hogy egy bizonyos termék sajátos felhasználását lehet-e oltalmazni használati mintával. A kérdés most azzal kapcsolatban merült fel, hogy egy ismert oldószermentes, nyomásra érzékeny, tetőmembránok rögzítésére szolgáló ragasztóanyag alkalmazása tetőgerendákon szigetelés céljára védhető-e használati mintával. A többségi vélemény szerint mostanáig erre nemleges választ kellett adni.

A Német Legfelsőbb Bíróság (Bundesgerichtshof, BGH) most eltérő döntést hozott. A döntést vita előzte meg egy kardiovaszkuláris betegségek kezelésére szolgáló hatóanyag használati mintával való oltalmazhatóságáról. A Német Szabadalmi Hivatal elutasított egy ilyen tárgyú használatiminta-bejelentést arra hivatkozva, hogy a törvény nem rendelkezik alkalmazásra vonatkozó használati mintákról.

A BGH eltérő álláspontot képviselő döntésében arra a következtetésre jutott, hogy az alkalmazási igénypontok a termékigénypontok elemei. Az alkalmazási igénypontnak a termékigényponttal való összefüggése annak alapján nyilvánvaló, hogy a szabadalmi törvény szerint egy termékigénypontnak alkalmazási igénypont alakjában megnyilvánuló korlátozott védelme megengedhető egy megsemmisítési kereset esetén, mégpedig azért, mert korlátozáshoz vezet, nem pedig a szabadalmi oltalom bármilyen irányban való eltolásához. A termékigénypont mint olyan minden lehetséges felhasználást felölel.

A BGH ezt az elvet most a használati mintákra is alkalmazta. A döntés közvetlenül veszi figyelembe a használati mintákat gyógyszerek bizonyos orvosi célokra történő felhasználása szempontjából. Számítani lehet arra, hogy mostantól fogva alkalmazási használati minták is lajstromozhatók lesznek hasonlóan a fentebb említett használati mintához, amely nyomásra érzékeny ragasztók bizonyos célra való alkalmazását védi.

Olaszország

A 2007. január 2-án publikált módosított pénzügyi törvény hatályon kívül helyezte azt a 2006. január 1-jén hatályba lépett törvényt, amely eltörölte a szabadalmak, használati minták és minták kapcsán fizetendő illetékeket. Így 2007. január 1-jétől kezdve ismét kell díjat fizetni az olasz szabadalmak, használati minták és minták bejelentésével és lajstromozásával kapcsolatban, továbbá ismét kell fenntartási díjat fizetni az olasz szabadalmak, valamint az Olaszországban megerősített európai szabadalmak után.

A kutatórészzel rendelkező egyetemek és közintézmények mentesülnek a szabadalmak és használati minták bejelentési illetékének fizetése alól.

Pakisztán

Pakisztánban 2006. augusztus 3-i hatállyal úgy módosították a szabadalmi törvényt, hogy eltörölték azt a rendelkezést, amely szerint a szabadalmi bejelentések vizsgálatát a bejelentés napjától számított 18 hónapon belül le kell folytatni. Ennek következtében a bejelentőnek is megszűnt az a kötelezettsége, hogy a bejelentést 18 hónapon (vagy hosszabbítási kérelem esetén 21 hónapon) belül elfogadásra kész állapotba helyezze. Egyúttal az elővizsgálónak sem kell a bejelentési iratok alapján 18 hónapon belül döntenie a bejelentés elfogadásáról vagy elutasításáról.

Spanyolország

A Madridi Fellebbezési Bíróság (Audencia Provincial de Madrid, APM) fontos döntést hozott, amely befolyásolni fogja Spanyolországban a gyógyszerek elosztását és forgalmazását, mert megállapítja, hogy a TRIPS-megállapodásban foglaltak figyelembevételével az amerikai Pfizer cég atorvastatin szabadnevű hatóanyagára vonatkozó szabadalom, amelyet 1990. július 29-én nyújtottak be az Európai Szabadalmi Hivatalnál, érvényes Spanyolországban. A szabadalmat azonban a spanyol szabadalmi törvény rendelkezései alapján érvénytelennek kellett volna nyilvánítani.

Az 1986. évi spanyol szabadalmi törvény, valamint az Európai Szabadalmi Egyezmény ratifikálásakor a spanyol kormány által törvénybe iktatott fenntartások kizárták a gyógyszerekre vonatkozó termékszabadalmat az 1992. október 1-je előtt benyújtott bejelentések esetén. Ez annyit jelent, hogy 2012-ig az Európában szabadalommal védett gyógyászati termékek Spanyolországban nem oltalmazhatók, ha a bejelentést 1992. október 1-je előtt nyújtották be, vagyis az ilyen európai szabadalmak Spanyolországban nem érvényesíthetők.

A spanyol törvény rendelkezéseitől eltérően a TRIPS-megállapodás lehetővé teszi a gyógyászati termékek szabadalmi oltalmát, mert 27. szakasza szerint szabadalmat kell adni „a technika minden területén minden találmányra – legyen az termék vagy eljárás –, ha új, feltalálói tevékenységen alapszik és iparilag alkalmazható”.

Ennek következtében azok a tagországok, amelyek nem engedélyeztek termékoltalmat gyógyászati anyagokra, a TRIPS-megállapodás hatálybalépésekor kötelesek voltak a 27. szakasz tágabb rendelkezéseit alkalmazni, és így szabadalmi oltalmat adni a bejelentési naptól kezdve.

Spanyolország a TRIPS-megállapodást 1994. december 30-án ratifikálta, és ezt 1995. január 24-én hirdette meg a hivatalos közlönyben; így a megállapodás Spanyolországban 1995. január 25-től kezdve hatályos. Ezt az időpontot követően a spanyol törvények 1992. október 1-jéig visszamenőleg engedélyeznek szabadalmi oltalmat gyógyászati termékekre. A probléma az 1992. október 1-je előtt benyújtott bejelentésekre vonatkozó szabadalmak érvényességével vagy érvénytelenségével kapcsolatos, amikor a gyógyászati termékek sza-

badalmazása tiltva volt, de függött az 1995-ben ratifikált TRIPS-megállapodás hatálybalépésétől.

Így az a kérdés merült fel, hogy a TRIPS-megállapodást lehet-e közvetlenül alkalmazni olyan esetekben, amikor olyan korábbi törvények léteznek, amelyeket nem hatálytalanítottak. Az APM a TRIPS-megállapodás 70. szakaszát értelmezve igenlő módon válaszolta meg ezt a kérdést.

A TRIPS-megállapodás 70.1 szakasza kiterjeszti az oltalmat a megállapodás hatálybalépésekor létező minden tárgyra: „kivéve az eltérő szabályozást, ez az Egyezmény kötelezettségeket ír elő az ezen Egyezmény alkalmazásának napján a kérdéses tagországban létező minden tárgyra, ha az illető tárgy az említett napon védve van ebben a tagországban, vagy ha az a jelen Egyezmény előírásainak megfelelően kielégíti vagy később ki fogja elégíteni az oltalmi követelményeket ...”.

A TRIPS-megállapodás 70.7 szakasza szerint „olyan szellemi tulajdonjogok esetében, amelyek oltalmához lajstromozásra van szükség, engedélyezni kell, hogy tágabb oltalmat igényeljenek a kérdéses országban a jelen megállapodás előírásai szerint. Az ilyen módosítások nem tartalmazhatnak új anyagot”.

Itt az a kérdés, hogy a „fokozott oltalom” fogalma lehetővé teszi-e a termékre vonatkozó oltalmat a TRIPS-megállapodás hatálybalépésének napján függőben levő eljárási szabadalmak esetében. Az e kérdésre adott válasz nagy fontosságú. A TRIPS-megállapodás közvetlen alkalmazása visszamenőleges hatásokat is eredményezhetne olyan harmadik személyek által korábban szerzett jogokkal szemben, akik ezeket a termékeket a gyógyászati termékekre vonatkozó szabadalmak 1992. október 1-ig tartó spanyolországi kizárása idején forgalmazták.

A gyógyszergyártó vállalatok szerint a TRIPS-megállapodás 70.7 szakasza annak a sajátos felismerését is magában foglalja, hogy a szabadalmi bejelentőnek joga van termékigénypontokat beiktatni a TRIPS-megállapodás hatálybalépésének időpontjában függő eljárási szabadalmi bejelentésekbe. Valójában a TRIPS-megállapodás hatálybalépése mintegy 1000 olyan, európai, gyógyszer tárgyú szabadalmi bejelentés módosítását tette lehetővé, amelyet 1992. október 1. előtt nyújtottak be, és amelyben Spanyolországot megjelölték.

Az elsőfokú bíróság 2005. december 9-én hozott döntése, amelyet az APM most megerősített, elutasította a felperes Ratiopharmra vonatkozó beadványát, amelyben azt kérte, hogy az európai szabadalom alapján spanyolra lefordított és Spanyolországban megerősített, ES 2 167 306 B1 sz. spanyol szabadalom 1–6. igénypontját minősítsék semmisnek, mert azokat 1992. október 1. előtt nyújtották be. Az APM teljes terjedelmében elutasította a felperes kérelmét, kimondva, hogy „a TRIPS-megállapodás 70.7 szakasza a vegyi és gyógyszer tárgyú szabadalmak termékigénypontjainak a védelmére is vonatkozik, és a tágabb oltalom kiterjed azokra a szabadalmi bejelentésekre is, amelyekre nem engedélyeztek oltalmat, még ha 1992. október 1. előtt nyújtották is be azokat. Valójában az érvényes nemzetközi szerződések a hivatalos állami közlönyben való publikálástól kezdve részét képezik a nemzetközi jognak

(az alkotmány 96.1 szakasza és a polgári törvénykönyv 1.5 szakasza alapján), és közvetlenül alkalmazhatók, hacsak nem igényelnek végrehajtási utasítást, és az eseti jog szerint ezek a nemzetközi szerződések a belső törvények fölött állnak.”

Ennek az ítéletnek a megerősítése különösen fontos a spanyolországi, gyógyszer tárgyú termékoltalom szempontjából, mert első ízben történt, hogy az APM elismerte: a TRIPS-megállapodás 70.7 szakasza közvetlenül alkalmazható. A TRIPS-megállapodás ilyen alkalmazása döntő a közel 1000 gyógyszer tárgyú és a TRIPS-megállapodás hatálybalépésekor módosított európai szabadalmi bejelentés által védett gyógyszer termék spanyolországi gyártása, forgalmazása és elosztása szempontjából.

Szingapúr

A Szingapúri Szellemtulajdon-védelmi Hivatal az első hangvédjegyet a Nokia számára lajstromozta annak sajátos, „Nokia-dallam” elnevezésű hangjaira.

A hangvédjegy lajstromozását a védjegy törvény 2004. július 1-jén hatályba lépett módosítása tette lehetővé, amely törölte azt a követelményt, hogy a védjegynek látás útján felfoghatónak kell lennie. A hangvédjegy akkor lajstromozható, ha hangjeggyel ábrázolható.

Szíria

Az elsőfokú szíriai bíróság a BUGLES (latin betűkkel) védjegyet birtokló felperes General Mills Inc. javára döntött. Ez a felperes egy helyi cég ellen indított keresetet, mert az ugyanezt a BUGLES védjegyet lajstromoztatta arab betűkkel.

A bíróság megállapította, hogy a fonetikai ütközés a két védjegy között elegendő ahhoz, hogy a fogyasztókat megtévevse. Ezért az alperes védjegyének lajstromozása harmadik felek jogainak bitorlását jelenti, és a tisztességtelen versenyt tiltó törvénybe is ütközik. Ilyen okból a bíróság elrendelte az alperes arab betűkkel írt BUGLES védjegyének törlését.

Tajvan

A) 2006 októberében a Tajvani Szellemtulajdon-védelmi Hivatal bejelentette, hogy módosították a szabadalmi bejelentések vizsgálati irányelveit, aminek következtében az aláírások és pecsétek vizsgálata egyszerűsödött.

A módosított eljárásnak megfelelően minden olyan esetben, amikor egy iraton az aláírás vagy a pecsét nem azonos a hivatalnál korábban benyújtott aláírásmintával vagy pecsétmintával, a hivatal felszólítja a bejelentőt a kifogásolt aláírás vagy pecsét kijavítására vagy annak kérelmezésére, hogy a hivatal fogadja el a megváltozott aláírást vagy pecsétet.

A módosított irányelvek szerint a hivatal ezt az eljárást követi átruházási és a bejelentés visszavonását kérő iratokon vagy a képviseleti meghatalmazáson szereplő aláírások és pe-

csétek esetében. Más típusú iratok esetén a hivatal nem vizsgálja az aláírás vagy a pecsét hitelességét.

B) A hatályos tajvani szabadalmi törvény 24. szakaszának 1. bekezdése szerint nem engedélyezhető szabadalom állatokra, növényekre, valamint azok előállítására, kivéve a mikroorganizmusok előállítását. Ezt a rendelkezést a Tajvani Szellemtulajdon-védelmi Hivatal rövid időn belül törölni szándékozik, ami annyit jelent, hogy állatok és növények is szabadalmazhatók lesznek, ha kielégítik a szabadalmazhatóság általános követelményeit, vagyis az újdonságot, a feltalálói tevékenységet és az ipari alkalmazhatóságot.

Továbbra sem kívánják szabadalmazhatóvá tenni az emberi klónozást, mert az közrendbe és közérkölcsebe ütközik.

C) A tajvani képviselőház 2007. január 9-én első olvasásban elfogadott egy törvényjavaslatot, amelynek alapján szellemtulajdon-védelmi bíróságot lehet létrehozni. E bíróság tagjai különlegesen képzett bírók lennének, akiket műszaki képzettségű szakemberek segítenének az ítékezésben.

A törvényjavaslatot három olvasás után terjesztik fel az elnöknek jóváhagyás végett, és az új törvény az elnök jóváhagyása után lép hatályba.

Az új bíróság szellemi tulajdonra vonatkozó ügyekkel foglalkozik majd, függetlenül attól, hogy azok a polgári jog, a büntetőjog vagy az államigazgatási jog területére esnek.

Ukrajna

Ukrajna kormánya 2006. december 19-én letétbe helyezte az új növényfajták oltalmára létrehozott unióhoz (UPOV) való csatlakozás okmányát. Ennek megfelelően az egyezmény Ukrajnára nézve 2007. január 19-én lépett hatályba.